

A szutykos ember

Élt egyszer egy katona. Mikor néhány évnyi szolgálat után leszerelt, csekélyke fizetéssel a zsebében ballagott hazafelé, s útközben azon tanakodott, miféle jövő vár most rá. A kevéske pénz nem igen kecsegtette fényes jövővel, de mivel a katona vidám kedvű s jó szándékú ember volt, derűsen így gondolkodott: „Bátorság! Az élet tele kellemes meglepetésekkel!”

Kis idő múlva szembe jött vele egy kis ördögfajzat, és így szólt hozzá:

- Hová mész, jó katona?
- Ahová a lábam meg a jó szerencse visz!

– Talán én is meghozhatom a szerencsédet – felelte az ördögfejű. – Egyezséget ajánlok neked.

– Miféle egyezséget? – kérdezte kíváncsian a katona.

– Rád hagyom ezt az arannyal teli varázstarisznyát, ami sohasem ürül ki, ha te megfogadod, hogy három év, három hónap és egy napon át nem mosakodsz, nem fésülködös, és nem fújod ki az orrod.

A katona szíves örömezt ráállt a dologra a busás jutalom fejében. A kisördög akkor odaadta neki a varázstarisznyát, s eltűnt. A katona ment, mendégelt, s mikor egy nagyobb városba ért, betért egy fogadóba, kivette a legjobb szobát, s költekezni kezdett. Nap mint nap vendégeket fogadott, etette, itatta őket, megvett mindent, ami csak megtetszett neki, azon nyomban engedett minden hóbortos vágyának. De mivel jószívű, nagylelkű ember volt, nemcsak magát kényeztette, hanem mindenkinek segített, akit nehéz helyzetben talált. Hol egy özvegy érkezett hozzá, aki azt sem tudta, miből adjon enni a fiainak, hol egy koldusbotra jutott családapa, egy ifjú, aki sehogyan sem kapott munkát, egy árva

gyermek vagy egy magára maradt öregember; a katona mindig mindenkinek megadta azt, amire szüksége volt, hogy talpra állhasson.

Hamar híre ment aztán a jó cselekedeteinek, s érkeztek hozzá számosan, hogy köszönetet mondjanak neki, vagy épp szívességet kérjenek tőle. Igen ám, de aki csak meglátta, halálra rémült! A katona tetőtől talpig mocskos volt. Szakálla földig ért, haja akár a tövisbokor, egész arcát beborította; de így legalább nem látszott csipás szeme, koszos ábrázata és sebekkel borított orra, ami, mivel a katona gyakran megfázott, folyt szüntelen. Kezén, lábán karom-má nőtt a körme, s ehhez a rút kinézethez ráadásul olyan szörnyű büzt árasztott, hogy már egy mérföldről is érezni lehetett rettenetes szagát.

A kocsmáros jó pénzért az egész fogadót kiadta neki, hiszen senki más nem tért be hozzá, hogy ilyen koszos, bűdös vendége volt. No és a katona? Azt hiszitek, talán jól érezte magát a mocskos bőrében? Bizony nem. Már az is megfordult a fejében, hogy felrúgja a megállapodást, amit az ördögfejűvel kötött, de mégsem tudott lemondani a könnyen

szerzett gazdagságról, aminek köszönhetően másokon is segíthetett, s önmagát is jól tarthatta. Gyakran mondogatta magában: „Három év, három hónap meg egy nap nem a világ! Türelem! Majd elválik, mit hoz a jövő.”

Történt egy nap, hogy magához a cárhoz is eljutott a katona gazdagságának híre. A cár épp nagy bajban volt, a szomszédos birodalmak uralkodói összefogtak, s hadat üzentek neki, ő meg sehogyan sem tudott sereget toborozni.

– Felsőleges cárom! – szólalt meg az első minisztere. – Kérj kölcsönt attól a különös idegentől! Megtiszteltetés lesz számára, ha kölcsönt adhat a cárnak.

Nem is kellett kétszer mondani a katonának, mikor meghallotta, mit óhajt a cár, azon nyomban három zsáknyi aranyat küldetett neki. A cár fel is fegyverezte a seregét, mégis csúfos vereséget szenvedett a csatában. Újabb sereget kellett toboroznia, megint az idegenhez küldte hát a miniszterét, hogy

újabb kölcsönt kérjen, s a szutykos ember hat zsák aranyat küldött neki. Igen ám, de ez a hadsereg is csúfos vereséget szenvedett. Azt mondja akkor a cár:

– Nagyobb s erősebb hadseregre lenne szükség, csakhogy ehhez nagyon sok pénz kell. Nekünk nincs ehhez elég pénzünk. Vajon kitől kérhetnénk?

– Egyetlen járható utat látok – mondta a miniszter, s harmadszor is felkereste a mocskos embert.

– Ahogy hallom – mondta emez –, legalább egy szekérnyi aranyat kellene adnom a cárnak. Aztán cserébe mit kapnék?

– Kérj, amit csak akarsz – felelte a miniszter. – Mi igyekszünk teljesíteni majd a kérésedet.

A katona akkor nagy hangon felnevetett, s így szólt:

– A cár egyik leányát kérem feleségül!

– Tudod-e, hogy egyik leány csúnyább, mint a másik? – súgta a miniszter jó szándékúan.

– Különös ember vagyok én, láthatod – nevetett az ifjú. – Legszívesebben mindig épp a fordítottját teszem annak, amit mások tennének.

A miniszter elmondta a cárnak, amit a katonával beszélt, a cár pedig a palotába hívta a katonát, hogy bemutassa a lányainak. Előbb azonban így szólt a leányaihoz:

– A kérő igen különös ember, de dúsgazdag, s most a birodalom megmentése forog kockán. Jobban teszitek, ha szemet hunytok a furcsasága felett, eddig úgysem akadt senki, aki a kezeteiket kérte volna.

A koszos katona egy arannyal színültig meg-
rakott szekéren érkezett a palotába. Mikor belépett

a trónterembe a cár és a cárné, a hercegkisasszonyok meg az udvaroncok elé, mindannyian elborzadva takarták el a szemüket, s fogták be az orrukat.

– Inkább zárdába vonulok, s egész életemet ott töltöm, semmint hogy egy ilyen rémes ember felesége legyek! – kiáltott fel a legidősebb hercegnő.

– Inkább az ördög karjába vetem magam, semmint hogy hozzámenjek egy ilyen emberhez! – sikította a középső.

– Inkább a mélybe vetem magam a palota legmagasabb tornyáról, semmint hogy feleségül menjek egy ilyen szörnyűséges alakhoz! – visította a legkisebb.

– Csakhogy az ellenség már itt áll a kapuknál! – jajgatott a cár.

– Talán megmosakodhatna – szólalt meg a cárné.
Ám a királykisasszonyoknak eszük ágában sem volt feleségül menni hozzá, akár megmosakszik, akár nem.

A katona mocskos szakállal a földet söpörte, testét mindenütt kosz borította, csimbókos haján, szakállán keresztül alig látszott csipás szeme. Még az orra is folyt, de meg sem próbálta megtörölni. Elégedetten állt a trónterem közepén, végül így szólt:

– No, eleget szórakoztam! Tartsátok csak meg az arannyal megrakott kocsit, s ne fájjon a fejetek a járandóságom miatt!

A cár a katonától kapott pénzből roppant erős hadsereget szerelt fel, s így végre legyőzte az ellenséget. A győzelem tiszteletére fényes ünnepséget rendeztek a palotában, s a lakomára a piszkos embert is meghívták. Csakhogy időközben letelt a három év, három hónap és három nap, beteljesült a megállapodás az ördögfajzattal. Az ördög meg is jelent pontosan, s akkor a katona kérte, hogy adja vissza neki eredeti ábrázatát. A kisördög erre egy hatalmas üstbe merítette a katonát, aki egy szempillantás múlva bántódás nélkül, mocsoktól, szakállától, hosszú hajától, sebeitől, rossz szagától

megszabadulva, s egész megszépülve szállt ki az üstből. A kisördög pompás ruhát, pénzt és drágaköveket adott a katonának, azután visszavette tőle a tarisznyát, s eltűnt.

A katona csodás ajándékokkal tért vissza a cárhoz a palotába. Mikor a hercegnők a megszépült embert megpillantották, tüstént versengeni kezdtek a figyelméért, s egyre unszolták apjukat, tudassa az ifjúval, hogy immár szíves örömet hozzámennének feleségül. A cár mondta is a csinos ifjúnak, hogy szívesen a vejévé fogadja, ám a katona így szólt:

– Eszem ágában sincs megházasodni! A világot akarom járni, új embereket megismerni, s ha módomban áll, másokon segíteni. Házasságra akkor gondolok majd, ha az igazit megtaláltam! – Azzal illendően meghajolt, s elment a palotából. A városból kiérve a főúton indult útnak széles jókedvvel. Csak ment, mendegélt boldogan, szép dalocskát énekelt, s gondolatban már az új kalandokról álmodozott.